

İKLİM DOSTU SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIM

Her şeyin sürdürülebilir olması mümkündür, ancak bazı alanlar diğerlerine göre daha fazla önem taşır. Ulaşım, karbon salımlarının temel kaynağı olan iklim değişikliğine %16.2 ile en fazla katkıda bulunan sektörler arasında yer almaktadır. Geleneksel ulaşım yöntemleri, uzun vadede gezegenimizin ve yaşam alanlarımızın sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Bu konuda farkındalık oluşturmaya başlamış olsak da, ulaşım sektörü halen sürdürülebilir değildir. Sürdürülebilir ulaşım nedir ve bireyler olarak bu konuda neler yapabiliriz? İnceleyelim.

Sürdürülebilir Ulaşım Nedir ve Neden Önemlidir?

Sürdürülebilir ulaşım, çevresel, sosyal ve ekonomik etkiler açısından uzun vadeli devamlılığı hedefleyen, kaynakların bilinçli ve etkili kullanımını öncelikli kılan, karbon salımlarını mümkün olduğunca azaltan ulaşım yöntemlerini ifade eder. Fosil yakıtların kullanıldığı araçlar ve bireysel kullanımın öne çıktığı, her bireyin ayrı ayrı karbon salımına neden olduğu ulaşım yöntemleri, sürdürülebilir ulaşım ilkelerine uymamaktadır. Sürdürülebilir ulaşım, erişilebilirlik ve çevresel etkilerin azaltılması öncelikli olarak ele alınır.

Mevcut ulaşım yöntemleri ve gezegenimizin mevcut durumu göz önüne alındığında, çevre dostu ulaşımın sürdürülebilir ulaşım ile tamamen örtüştüğü düşünülebilir. Ancak sürdürülebilir ulaşım, çevre dostu ulaşım yöntemlerini içermekle birlikte ekonomik ve sosyal anlamda eşitliği de gözetir. Sürdürülebilir ulaşım kavramı, engelli bireylerin ulaşım erişimini, farklı ekonomik grupların eşit kalitede ulaşım imkanlarına sahip olmasını ve bölgesel ekonomilerin kalkınmasını destekleyen ulaşım yöntemlerini içermektedir.

Sürdürülebilir Ulaşımın İlkeleri

- **Ulaşılabilirlik**: Tüm bireylerin, diğer insanlara, mal ve hizmetlere, farklı bölgelere erişim hakkına sahip olması gerekmektedir.
- **Eşitlik**: Yoksul, engelli veya kadın fark etmeksizin herkesin aynı ulaşım imkanlarına erişebilmesi ve temel ihtiyaçlarının karşılanması önemlidir.
- **Sağlık ve Güvenlik**: Ulaşım sistemleri, canlıların fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlığını koruyacak ve güvenliğini sağlayacak şekilde planlanmalıdır.
- **Bireysel Sorumluluk**: Bireylerin ulaşım tercihlerinde sürdürülebilirliği öncelikli kılması ve doğal çevreyi koruyucu şekilde hareket etmesi gerekmektedir.
- **Tümleşik Planlama**: Ulaşım sistemleri birbirini tamamlayıcı bir şekilde planlanmalı ve sürdürülebilir ulaşım kriterleri uyumlu bir şekilde işlemelidir.
- **Kirliliğin Önlenmesi**: Ulaşım kaynaklı kirleticilerin önüne geçilerek halk sağlığı ve iklim dengesi korunmalıdır.
- **Arazi ve Kaynak Kullanımı**: Sürdürülebilir ulaşım sistemleri, biyoçeşitliliği korumak amacıyla arazi kullanımını planlamalı ve sistemlerin sürdürülebilirliğini sağlayacak en verimli kaynak kullanım yöntemlerini benimsemelidir.
- **Maliyet Planlaması**: Ulaşım sistemini kullanan bireyler adil bir ücret ödeyerek ulaşım hakkına sahip olmalı ve tüm sistemler sosyal, çevresel ve ekonomik maliyetleri dikkate alarak planlanmalıdır.

Sürdürülebilir Ulaşım İçin 5 Öneri

Ulaşımın sürdürülebilirlik ilkelerinin bilincinde olmak, birey olarak ulaşım tercihlerimizi değiştirebileceğimiz birçok fırsat sunmaktadır. Özellikle şehir içi ulaşımında sürdürülebilir yöntemleri benimsemek, geleceğimizde hızla aksiyon almamız gereken önemli konular arasında bulunmaktadır. Peki, sürdürülebilir ulaşım için neler yapabiliriz?

- Ayaklarınıza Güvenin!

İnsanlar, motorlu taşıtlar ve tekerlekler icat edilmeden önce bir yerden bir yere ulaşmak için ek bir araca ihtiyaç duymuyorlardı. Evet, şehirler arası seyahatler için yürüme imkanı bulunmayabilir; ancak sadece beş dakika mesafedeki bir markete giderken kullanılan araçların sürdürülebilir ve çevre dostu olması önemlidir. Gündelik yaşamda sıklıkla kullanılan güzergahların uzaklığını değerlendirmek, kısa mesafelerde yürüyüşü tercih etmek, hem gezegenimizin geleceği hem de bireyin sağlığı açısından son derece olumlu bir katkı sağlar.

- Bisikletler Dostunuzdur!

Dünyanın pek çok gelişmiş ülkesinin büyük şehirlerinde bisiklet kullanımı son derece yaygın. Son yıllarda ülkemizde de yavaş yavaş artmaya başlayan bisiklet kullanımının pek çok farklı faydası var. Eğer iş yeriniz veya okulunuz yürüyemeyeceğiniz kadar uzak ancak arabaya binmeyi gerektirmeyecek kadar yakınsa bisiklet sizin için harika bir seçim olabilir. Bisiklet kullanmak, hem ulaşım sırasında spor yaparak sağlıklı kalmanıza yardımcı olur hem de herhangi bir yakıt tüketmediği için karbon ayak izi salımını azaltır.

- Elektrikli Scooter Tercih Edin!

Sağlık durumunuz veya gideceğiniz güzergahın uzaklığı, bisiklet kullanımını veya yürüyüşü mümkün olmayacak kadar zorlaştırabilir. Ancak sürdürülebilir ulaşım için hala tercih edebileceğiniz çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Son yıllarda şehirlerin neredeyse her köşesinde görmeye alışık olduğumuz elektrikli scooter'lar, birçok geleneksel ulaşım yöntemine göre daha çevreci bir alternatif sunmaktadır. Üstelik kullanımı oldukça keyifli!

- Araç Paylaşımı ile Güçlerinizi Birleştirin!

Larada ikamet ettiğinizi ve Göynükte'de çalıştığınızı düşünelim. Ayrıca, sizinle benzer bölgelerde yaşayan ve benzer iş yerlerinde çalışan bir komşunuz veya arkadaşınız olduğunu varsayalım. Her sabah işe gitmek için farklı araçlarla yola çıktığınızda, aslında zorunlu olarak oluşan karbon salımının tam tamına iki katına kadar neden oluyorsunuz. Peki, ya bu yolculuğu birlikte paylaşıydınız?

Dünyanın birçok gelişmiş ülkesinde araç paylaşımı oldukça yaygındır. Hatta bazı şehirlerde belirli otoyollarda tek kişilik araç yolculuğu yasaklanmış durumdadır. Bu uygulama, trafiği azaltmanın yanı sıra ulaşımına bağlı karbon emisyonlarını mümkün olduğunca azaltmaktadır. Eğer gideceğiniz güzergah, yürüme, bisiklet veya scooter kullanma imkanınız olmayacak kadar uzaksa, araç paylaşımı çevre dostu bir tercih olabilir!

- Son Çare Toplu Taşıma!

Hayat bazen tüm olasılıkları ortadan kaldıracak kadar zorlayıcı olabilir. Sıkça kullandığımız güzergah, basit ulaşım yöntemleriyle ulaşılamayacak kadar uzak olabilir ve araç paylaşımı tercih edilemeyecek kadar zor bir bölgede olabilir. Bu durumda tek çaremiz toplu taşıma kullanmaktır.

İstanbul gibi büyük bir şehirde yaşayanlar için, şehir trafiğinin ne kadar zorlayıcı olduğunu ayrıca belirtmeye gerek yoktur. Peki, bu trafik neden oluşuyor olabilir? Elbette, bitmek tükenmek bilmeyen araç fazlalığından kaynaklanıyor!

Trafiği rahatlatmanın ve çevre dostu bir ulaşım tercih etmenin yollarından biri, elbette, toplu taşıma kullanmaktır. Eğer araç paylaşımı için uygun bir arkadaş bulamadıysanız, belediye otobüsleri veya metrolar gibi toplu taşıma araçları, aracınızı paylaşabileceğiniz kişilerle doludur.

Son olarak, bir hatırlatma yapalım. Eğer gideceğiniz destinasyona hem motorlu taşıt hem de metro ile ulaşma seçeneğiniz varsa, metroyu tercih etmek daha çevreci bir yaklaşım olacaktır. Ayrıca, vapur veya motor gibi deniz araçları da görece çevre dostu ulaşım araçları arasında bulunmaktadır.